

af de Krav, vi fra vor Side fremsætter, Kravet om Forbedring af de gamles Kaar, Kravet om Forbedring af Enkers Stilling, Kravet om Tilskud til Enkemænds Børn og en Mængde andre sociale Krav, som vi atter og atter har fremsat. Jeg tror, at den nøgternt tænkende Smaa bruger ret hurtigt vil vende sig fra en saadan negativ Politik og kræve, at Repræsentanterne gør en Indsats baade i det sociale Arbejde og ogsaa i det Arbejde, som vi alle har Pligt til at gøre, for saa vidt muligt at fremskaffe gunstige Erhvervsforhold i vort Land.

Vi beklager alle, at vort Samfund til Tider rystes af ret stærke økonomiske Kriser, og vi beklager alle, at disse Kriser følges af Arbejdsløshed, der efterhaanden antager en saadan Karakter, at Talere fra alle Partier staar op her og udtaler Ængstelse over, hvad det skal blive til. Og det er ikke uden Grund, thi Spørgsmaalet om Erhvervsmuligheder er jo et Spørgsmaal, som alle Landes Regeringer, alle Landes Parlater maa beskæftige sig med, ogsaa vi i vort Land tvinges mere og mere til at tage det Spørgsmaal op til nærmere Overvejelse. Vi maa rejse det Spørgsmaal: Har vort Land ikke Erhvervsmuligheder for vort Lands Betøknning? For mig er der ingen Tvivl om, at Danmark har Erhvervs muligheder nok for de Mennesker, som bor i Landet, ja, jeg tager ikke i Betænkning at sige, at Danmark har Erhvervs muligheder for betydelig flere Mennesker, end der i Øjeblikket bor i Landet; der er blot den Ting at bemærke, at vi her i Danmark har indrettet os paa en efter min Opfattelse ret uforstandig Maade. Mange af os har den Opfattelse, at vore Produktionsforhold er meget uheldige. Vi har fra Socialdemokratiets Side atter og atter gennem en lang Aarrække fremhævet dette og peget paa, at der nødvendigvis maatte gennemføres en gennemgribende Forandring i disse Forhold, hvis man skulde skaffe Erhvervs muligheder til alle i vort Land. Der hersker blandt de Faktorer, som beskæftiges i Produktionen, Arbejdsledere og Arbejdere, en Krigstilstand, der til Tider slaar ud i aaben Krig, til Tider hersker der en væbnet Neutralitet, men denne Krigstilstand fører aabenbart til, at der kommer mindre ud af Arbejdet, end der vilde komme, hvis en saadan Tilstand ikke eksisterede. Hvis der kunde fremskaffes en Forstaaelse mellem disse Faktorer, er det ganske afgjort, at vore Produktionsforhold vilde forbedres i betydelig Grad, der er ingen Tvivl om, at Produktiviteten vilde stige stærkt, der er ingen Tvivl om, at der derigennem kunde

fremskaffes bedre Muligheder for Eksport af Varerne, idet Varerne derigennem kunde fremskaffes billigere. Vi har peget paa Veje til at naa saadanne Tilstande, og jeg skal omtale en enkelt Vej blandt disse. Det er min absolutte Opfattelse, at den Vej, der bl. a. er anvist af De samvirkende Fagforbund, og som senere er udarbejdet i Lovforslag af den højtærede Socialminister, nemlig i Lovforslaget om Bedriftsraad, vil komme til at spille en uhyre vigtig Rolle i Fremtidens Produktionsforhold. Jeg ved godt, at adskillige Mennesker, naar de hører Ordet Bedriftsraad, vender Ryggen til, det er for dem ligesom et fremmed Ord, som de sætter i Forbindelse med visse Tilstande i Udlandet, som de ikke synes om. Ordet Bedriftsraad er imidlertid egentlig et godt Ord og dækker utvivlsomt det, man tilsigter, et Raad i Bedriften af de Arbejdere, som beskæftiges der, og som i Forbindelse med Fabrikken Ledelse kan frembringe det bedst mulige med Hensyn til baade Arbejdsforhold og Produktionsforhold, og som i Fællesskab kan søge i det hele at faa det bedst mulige ud af det. Hvis man kunde tænke sig en saadan Lov gennemført om Bedriftsraad i større Bedrifter, hvorefter Arbejderne gennem deres Tillidsmænd forhandlede med Driftslederne om forskellige Forhold vedrørende Driften, er der aldeles ingen Tvivl om, at Bedriftslederne i mangfoldige Tilfælde vilde kunne høste megen Fordel af en saadan Forhandling; thi de kan ikke som Arbejderne, der kommer fra Værkstederne og Arbejdspladserne, have et nøje Kendskab til mange Forhold, hvorunder der leves i Fabrikken, og som ofte kunde ændres i den rigtige Retning. Der er heller ingen Tvivl om, at man ved en saadan Forhandling mellem Parterne i den enkelte Bedrift vilde kunne undgaa mangfoldige Konflikter.

Det vilde være til umaadelig Gavn for vore Produktionsforhold, om det Lovforslag, som den højtærede Socialminister fremsatte i Fjor, snarest kunde blive til Lov. Efter mit Kendskab til Arbejderne — og det er ikke saa ringe; jeg har selv tjent mit Brød som Arbejder, til jeg var 33 Aar, og senere beskæftiget mig med Forhold, som har afgjort Berøring med Arbejderklassen i vort Land — efter mit Kendskab til Arbejderklassen i vort Land ved jeg bestemt, at den rummer tilstrækkelig intellektuel Kraft til at kunne udføre et Arbejde i den her antydede Retning. Jeg tror, at et saadant Samarbejde vilde bringe Resultater, som man maaske ikke i Øjeblikket aner Størrelsen af. Og det er min Opfattelse, at hvis Rigsdagsmænd